

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s posiljanjem na dom za celo leto 8 K., pol leta 4 K. in za četrt leta 2 K. — Naročnika za Koroško 8 K., za druge izvenzemščine dober 3 K. — Če naročnik sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravljanje "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dostavlja do čitalnic. — Če želite, da boste naš časopis dobivali list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vln. — Uredništvo: Koroška cesta 5. — Hobotni se ne vrati. — Upravljanje: Koroška cesta 5. — Vrednost je 10 vln. — Izdani se upravljajo do konca opoldne. — Nenazajte raziskovanje in posamezne novosti.

Za iznajme se plačuje od enostopne petljivce za emirat 48 vln., ali kar je leto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vln. Za večstropne ali posebne pisanke plačuje. V oddelku "Koroška zemlja" stane beseda 10 vln. — Iznajmi se upravljajo do konca opoldne. — Nenazajte raziskovanje in posamezne novosti.

Politični pregled.

Vse stoji. — Boljševiki. — Nemci molijo za Viljema. — Deželna vlada in slovensko šolstvo.

Vse stoji. — Bližamo se pasjim dnem, ko postane vse leno. Narava je ob tem letnem času nekako izčrpala svoje sile in samo že dozoreva, kar je zrastlo. Tudi naše politično in javno življenje stopa v znamenje pasjih dni, samo da nima kaj dozorevati, ker je malo zrastlo. O konferenci v Parizu se ne sliši ničesar več, menda bo ugasnila na tistem, kakor življenje jetičnega človeka. Nekaj se brbi o novi demarkacijski črti na Koroškem in raznih conah ali odsekih, v katerih naj bi se vršilo ljudsko glasovanje. Toda take stvari smo slišali že toliko, da se nam zdi, kakor priovedovanje o tistem slavnem kmečkem strahu, ki je svoj čas strašil po zgornjih štajerskih planinah.

Tudi Narodno predstavništvo v Beogradu je zavito v skrivnostni polumrak. Menda še zboruje — vsaj na videz, toda o njegovem delovanju ni veliko slišati. Glavni ministri so odšli v Pariz in se še niso vrnil. Če bodo izmeščetari za nas bolj ugodne denarne pogoje, jih radi pogrešamo cele počitnice. Na čelu vlade stoji zdaj dr. Anton Korošec. Sestavil se je neki odbor za zemeljsko preureditev, ki je pa menda tudi na tistem zaspal. A nam ni žal po njem, ker od njega nismo pričakovani veliko dobrega. Ta odbor je sestajal namreč izključno iz državnih uradnikov, grajsčakov in nekaterih večjih posestnikov, a takih, ki imajo zemlje malo ali nič, v njem ni bilo primerno zastopanih. Razvil se je prepričati, da bo Bosne. Tam je namreč vprašanje razlastitve velepo sestev najbolj zamotano. Vso zemljo imajo v rokah turški begi in nekateri priseljeni madžarski judje in drugi tuji. Kmet je pa tlačen. Sedaj bi radi kmetje, da bi se zemlja med seje razdelila, brez vsake odškodnine, češ, da so jo Turki dobili po krivici. Najraje bi, da bi jim

Turki še nekaj plačali zato, ker so jim obdelovali doslej. Grajsčaki pa pravijo, da imajo zemljo po volji turškega boga in vrla naj bi jim še plačala dolbove, katere so naredili doslej. Tudi o volilni reformi ni slišati ničesar več, dasiravno je zadeva nujna, ker volitev ne bo mogoče več dolgo odlašati. Res smo radovedni, kaj bo prišlo iz tega skrivnostnega lonca. Toliko je gotovo, da dveh načel ne bomo pustili izkvariti, vse ženske morajo imeti ednako volilno pravico, a ne samo nekatere in obvezati mora proporcionalna volilna pravica, tako, da bodo vse stranke zastopane sorazmerno s številom glasov, katere so dobine.

Madžarski voditelji boljševikov se selijo na Dunaj. Iz tega sklepajo takozvani meščanski krogi, da postajajo boljševikom na Madžarskem tla pod nogami prevroča. Lahko bi se sklepalo tudi nekaj drugzega: da so na Dunaju tla za boljševike že toliko pripravljena, da lahko tja prenesejo središče svojega delovanja. Na vsak način je boljševiško gibanje resno. Z zmerjanjem in smešenjem ga ne bomo premagali, pomagati bi zamogla samo nagla in odločna agrarna in socialna preuredba.

Na Nemškem so luteranski pastorji izdali skupni pastirske list, kjer pozivajo svoje vernike k goreči molitvi za cesarja Viljema. Naj bi raje molili, da bi jim sv. Duh razsvetil razum in omečil voljo, kajti dokler ne bodo Nemci kremeno izpremenili svojega duha, tudi nimajo pričakovati boljše usode.

Med Slovenci je završal hud boj med Jugoslovanskim strankom in Slovensko Ljudsko Stranko. Položaj pri deželni vladi je nevzdržljiv, ker ni mislit, da bi obe stranki pri vladni zemlji skupaj delovati. Toda rešitev je težka, ker nobena stranka v sedanjih razmerah ne čuti v sebi moralnih sil, da bi zamogla sama prevzeti vladu. Liberalna stranka je izrekla zahtevljaj bi odstopila deželna vlada in vladanje prevzel uradnik. Kaj takega je bilo mogoče v Avstriji v nekdajih časih, sedaj je pa naše ljud-

stvo že preveč zrelo in preveč demokratično, da bi se dalo komandirati od uradnikov. Edino pravilno bi bilo, da se razpišejo volitve in katera stranka zadobi večino, naj vrla, druge naj pa kritizirajo.

Edina sveta točka v položaju je razvoj našega šolstva. V Ljubljani dobimo v jeseni popolno vseučilišče, kar pomeni venčanje naših kulturnih zahtev. Šolstvo se organizira in izpoljuje na vseh koncih in krajinah, slovenske šole se odpirajo po Koroškem, v kratkem pride na vrsto Prekmurje. V tem oziru korakamo v resnici v onih čevljih, ki delajo korake po sedem milij, o katerih pripoveduje pravljica. Razvoj našega šolstva nas bogato odškoduje za razna druga razočaranja.

Orožne vaje letnikov 1889 in 1888.

K dvehmesečni orožni vaji sta vpoklicana letnika 1889 in 1888. Letnik 1889 mora priti k vaji 26. t. m., letnik 1888 pa 30. t. m. Oni, ki se ne bodo pravočasno javili, bodo morali za kazeno več časa služiti kot se je to zgodilo pri zadnjem vpoklicu. V interesu vsacega posameznika je, da se pravočasno javi. Natančneje povedo lepaki.

Nemška Avstrija plača 18 milijard vojne odškodnine.

O usodi Nemške Avstrije še uradno sicer nič znanega, toda pariški list "Temps" piše sledo: "Vojna posojila bodo morale plačevati vse države, ki so se ustanovile na razvalinah stare Avstro-Ogrske, kajti vsa vojna posojila so od leta 1917 naprej v državnih zbornicah na Dunaju in Budimpešti dovoljevali zastopniki vseh narodov in dežel v staro Avstro-Ogrski. Vojna odškodnina bo načrta na vsem državam, torej tudi Češko-Slovaški, Poljski, Rusinski, Madžarski, Rumunski, Jugoslaviji in tudi Italiji. No-

LISTEK.

Januš Golec:

V polkovnikovem vozlu.

(Dalje.)

Gospod H... je nakrežil obraz, zaklel in zblížil mustače z obrvi. Guzil je skočil z voza na tla, da pregleda ter presodi poškodbe. Nekaj časa je slikal svojo italijansko »hoštijo«, pljuval in vlekel iz luknje sprednji del voza. Ni šlo, dasi se je potil na vso moč.

Javil je gospodu, da mora tudi on z voza, ker se je zlomil ter odpadel platišče sprednjega kolesa, ostale so samo še »spice«, ki so se zasadile na vso moč v udritino.

Ocka so odložili po usodi prisiljeno odeje, stolpili na tla in pomogli vozniku, da sta spravila s pomočjo konj voziček na ravno. Poskusila sta vožnjo po samih špicah, ni šlo, ker se je voz preveč nagibal in bi se dal premikati le korakoma.

Oberst je vprašal narednika, če ima seboj rezerve-kolo. Ta mu je seve odkimal.

Cela ploha psovka se je vsula na zanikarnega kočija, radi katerega brezbržnosti naj obtiči sam oberst na cesti. Ozmerjani Guzil je poslušal pokorno, dodjavši k amenu pridige pripombo:

»Naj počaka g. oberst pri vozu, on bode pa jedil na ednem konju nazaj k diviziji, da mu posodijo kolo.«

Temu edino pametnemu nasvetu se je udal celo trmolavi stari. Potegnila sta voz ob kraj ceste, Guzil je spregel konje, prvezal Miška k lojercam vozička, na Leni pa odjezdl po kolo.

Jaz potnik tihotapec sem se oddahnil, vroče sem se zahvalil Bogu, ki je naklonil telesno nezgodo, da sem se vsaj lahko nasrkal zraka odprtih ust, si omenjal vsled držanja premražene roke, skrčil kolena ter

pretipal vsak ud posebej. Kako dobro, blaženo sem se počutil, ko se mi je razlezla duša nazaj po telesu, zajel sem novo upanje, da bom prestal to trpinčenje do cilja, do — Sadagore.

G. oberst je šetal nekaj časa krog voza, cepetal z nogama po tleh, potresal suvaje z rokami, hotel se je ugreči, zazeble ga je bilo na vozu.

Nebo se je še meni vidno zamiglo in potemnilo. Zakolobaril je sneg v gostih, debelih cunjah, kajt menda padajo in se vrtijo na zemljo samo v onih severnih krajih.

Veter je zatulil divje močno, očka so smuknili pod streho voza, si oprhal sneg in razložili svoje ude po poresnem sedežu.

Odpeli so skrbno zapeti plašč, iz levega žepa so potegnili nekaj v papir zavitega. Bilo je mene v nos šegetajoče meso s kostem kruha. Stari si je privoščil vse do zadnjega griljaja in drobtine.

Obrisal se je krog ust, nategnil mustače, desnica mu je segla v drugi žep po podolgovato steklenico. Gospod je luckel v dolgih pozirkah in v dvakratnih oddihljajih. Privoščil si je še cigareto in zagledal v odvetra sukanje, gosto pa lajoče snežinke.

Na kožuhovini sem se že bil odpočil, zbral raztrošene moči, oglasilo se je drugo do — glad, saj sem bil tešč in do dna strešenega želodca, ki je tirjal svoje pravo in uteho. Požiral sem nedolžno tešče sline, da bi potlačil glad, saj bi se lahko bratl tudi jaz doma z mesom, kruhom in pičaco, da sem se uklonil zapovedi polkovnega očima.

Gospod oberst je leno zdehal, se očohaval nestrpno;

Guzla le dolgo, do go ni bilo nazaj.

Stari je skočil pravkar z voza, da si premena stegna, ko se je prikazal iz viharja in snežega meteža narednik s kolesom. Z združenimi močmi sta nasadila kolo.

Guzil je zapregel Lenon in Miško, moje mučenštvo se je nadaljevalo v trbu preko grabc in kotanj.

Malo bolj voljno sem tokrat pač prenašal prepogoste snuke, dvige in drget, bil sem uverjen, da me še nista čisto ostavila Bog in angelj varuh.

Vožnja do Sadagore ni bila preveč dolga, bi še bil zdržal en čas ko smo se ustavili pred gradičem kornega poveljstva štev. XIII.

Gospod oberst si je nataknil ščipalnik, da prečita napis, ki je značil višjo vojaško oblast. Izpred grada dostojanstva je ukazal pognti, zavili smo proti koncu Sadagore, kjer je bival naš tren.

Jasno mi je bilo, tatek bodo premičral ter pregeled novi došlih 100 po 50 let starih mož, ki bi naj nadomestili mlajše, za frontno službo sposobne trenarje. Snežilo je še vedno, da je kril snez zemljo že za dober peden. Voz je postal na očirnen travnik, ki je bil kar posejan z vozovi in vozički vseh vrst.

Polkovnik je izstopil, predstavil se mu je stotnik, povelnjak trena. Očiviano je že pričakoval gospodarjevega obiska.

G. oberst mu je stisnil roke v pozdrav, zarenčal je nad njim, ker še novodošlo moštvo ne stoji pripravljeno v vrsti in redu.

Stotnik se je skušal opravičiti s snegom in mrazom, pa jo je izkupil z rezkim: »O istopitel!«, da je odbrzel kot bi mu zakuril pod petami.

Jaz ujetnik sem za trdno pričakoval: Očka se bo šel pogret v toplo izbo, dokler se ne razpostavi moštvo, jaz pa smuk iz tresalnice in vic v — nebesa. Kaj šel! Niti za en meter se ni oddaljil od voza, cepetajoč po medvedje v krogu krog vprege.

V duši se mi je zjasnilo; iz vic bo se vržen in pahnjen v pekel trpljenja. V toliko sem bil na boljšem na tej zasneženi ravni, da sem premenil slobodno svojo lego v sedež, sem vsaj lahko opazoval, kako bo pregledoval starec vojake.

(Konec priča.)

nemške države bodo morale plačati poldrugo milijardo frankov v zlatu, od te svote plača Čeho-Slovaška polovico, dočim plača Nemška Avstrija 10 milijard frankov v zlatu, v kronah po sedanjem kurzu izračunjeno 18 milijard.

Da Nemška Avstrija plača to svoto, bo morala zastaviti vse svoje vodne sile, vse železniče in vsa posestva, ki so last Habsburžanov. Zaseženi bodo tudi vsi dohodki iz carine ter vsi državni rudniki.“

Iz teh izvajanj pariškega „Tempsa“ sklepa nemško-avstrijsko časopisje, da bodo bremena, katera bodo naložena Nemški Avstriji, neznašna in za državo, brojejo 6 milijonov duš, odrezano od morja in svetovne trgovine, naravnost uničajoča, ker se mora vpštrevati, da bo morala Nemška Avstrija uvažati iz sosednih držav ostromne množine živil in surovin, katere bo morala plačevati ali z industrijskimi izdelki, ali pa v zlatu, nima pa ne enega in ne drugega.

God kralja Petra.

Oro kliče sa visine,
Ozdo nanjeg laju psine,
ne brigete, mili ptiču,
mi smo s tabo, Petre Karagjorgjeviču!

Svetovna vojska je porušila mnogo prestolov in odučila je narode klanjati so malikom, ki stolujejo nad njim v meglenih višinah. Te vrstice naj ne bodo običajni slavospev vladarju, ki kraljuje nad zvestimi podložniki, kakor smo toliko takih slavospevov slišali v nekdajih časih. Veljajo naj v poklon možu, ki ni zavladal nad nami potom nasilja in z zavojevanjem, ne z ženitvijo in s podedovanjem, ne s kupcijami in pogodbami — nego po volji naroda. Ta možni izšel iz rodu obcestnih roparskih vitezov in ne more pokazati na razvaline gradu, odkoder so njegovi predniki odirali kmete in ropali trgovce, nego iz hiše srbskega kmeta in pokazati zamore na kraje, kjer je njegov prednik zbiral okrog sebe srbske kmete in se boril z dednim sovražnikom svojega naroda „za krst častni in slobodu zlatnu.“

Kralj Peter je mož, kateremu ob časih najhujših napadov in največjega sovraštva nikdo ni mogel očitati iz njegovega zasebnega življenja nič nečastnega in nič nepoštenega. Grdilo in zasramovalo se ga je na vse mogoče načine, toda kot oseba je stal vedno popolnoma čist pred svetom. To je dejstvo, katero mora priznati vsak. Celo njegovo življenje je bilo posvečeno delovanju za osvoboditev domovine in združitev jugoslovanskega naroda. V čilih letih je za kmeta preoblečen šel v Bosno med kmečke ustaše, da se vojskuje zoper Turke. Ko je pregnan živel v Švici in mu je bilo onemogočeno vsako drugo delovanje, je po Angležu Stuart Millu spisal veliko, globoko znanstveno modroslovno knjigo „O svobodi.“ Med vladarji nimamo drugih mož, ki bi se pečali s takimi študijami. Nemški cesar je nekaj let pozneje spisal umazano plesno igro „Sardanapal.“ Cela njegova politika je merila na to, da ustvari take politične zveze, ki bi njegovemu narodu zamogle pridobiti slobodo in zjedinjenje. Letos se ves zedinjeni jugoslovanski narod na dan njegovega godu druži s klicem njegovih prednikov: „za krst častni in slobodu zlatnu!“

Nabirajte zdravilne rastline.

Ker po lekarnah ne primanjkuje samo tujih tvarin za zdravila, ampak tudi naših domačih zdravilnih rastlin, in ker je le malo upanja, da bi v jeseni dobili v zadostnih količinah zdravil iz inozemstva, pozivamo, posebno naše kmetsko ljudstvo, da se v večji meri kot dosedaj poprime nabiranja domačih zdravilnih rastlin. Otroci in starejši ljudje, ki niso zmožni težkega dela na polju, lahko z nabiranjem zaslужijo lepe svote. Pravilno posušene rastline se danes prav lahko in dobro prodajo. Sušiti je treba v senci, nabirati le v solnčnih dneh (ne v rosi!).

V poštev pridejo posebno naslednje rastline:

Listi: šmarnic, lapuha, pljučnika, divjega slezenovca (malva), sleza (ajbiš), volje črešnje (heladona), breze, volovskega jezika, trpotca.

Cveti: brdnje (arnike), kamilice, plavice, poljskega maha, bezga, lipe, lučnika (papeževa sveča).

Cele rastline: rman, njivska preslica, zlati grmiček (tavžent roža), bela mrtva kopriva, pelin (cvetec), sv. Janeza roža, poljska materna dušica.

Korenine: Volje črešnje, regrata, navadnega lisjaka (akonit), milnice, svišča (encijan), trnjevega gladeža, srčna moč (tormentila), teloha.

Dalje: bezgove in brinjeve jagode, janež, kumina, borovnice, želod, gomolje kukavic, planinski mah, trosi navadnega lisičjaka, malisna štupa.

Posebne važnosti pa so rženi rožički, ki se jih navadno na kmetih vrže na gnoj. Njih cena je tako visoka, da se nabiranje gotovo izplača.

Vse nadaljnje podatke nabiralcem daje po možnosti odbor službujočih farmacevtov lekarjarjev v Ljubljani.

Svoboden izvoz vina.

Kakor poročajo iz Beograda so naši poslanci izposlovali, da je končno dovoljen svoboden izvoz vina. Za izvoznice je treba zaprositi „Centralno upravo za trgovalski promet sa inostranstvom v Beogradu, podružnica v Ljubljani“, z voznim listom. Poleg kolka 12 K je od vagona plačati pristojbino 1000 dinarjev.

Politične vesti.

Vrla občina. Vsi občani — moški in ženske — v Starinoviasi na Murskem polju so pristopili kot člani Slovenski Kmečki Zvezi in vplačali po 2 K udnine. Slava zavednim Starovačanom in njih vzglednemu županu Jakobu Stuhcu!

Socialdemokraška brezbožnost. Daleč na okoli je znana božja pot Matere božje na Sv. Planini na kranjsko-štajerski meji. Veliko obiskovalcev prihaja tu gori. In „romali“ so na Sv. Planino 25. maja t. l. tudi social-demokratje iz Trbovelj. Kakor pa niso prišli sem gori iz pobožnosti, tako so tudi očitno pokazali svoje socijalistično vero, svobodljubnost in izobrazbo, ker so namreč tudi člani socialdemokraškega izobraževalnega društva „Svoboda“. V cerkvi in okoli nje so plesali in se norčevali iz cerkvenih obredov. Tako n. pr. sodrug in eden glavnih soc. demokraških kričačev, Mekinda je sedel v spovednici in „spovedoval“ sodruga Remsa, tudi v cerkvi so igrali in prepevali. Neka udeleženka (ime je na razpolago) se je drugi dan hvalila „alle habens mich abgebußt“. Povdramo, da so izletniki najodličnejši in najglasnejši pri vseh socialdemokraških „prireditvah“. To so samo nekatera dejstva. Vsi pa, ki še imate kaj poštenja in ponosa v sebi, pa sodite ali je za vas prostora med takimi ljudmi, ki se norčujejo iz najsvetjejših reči, ali naj bodo ti ljudje vaši voditelji. Kaj nameravajo so pokazali, pokažite se pa tudi vši, ki se s tem ne strinjate in delajte, da se bo svet uredil po poštenih-krščanskih načelih ne pa socijaldemokraško-boljševiških.

Za tujce se potegujejo. Čitateljem „Slov. Gospodarja“ je znano, kako hude boje so bili zadnja leta Slovenci v Št. Ilju in okolicu z lutrovskimi Švabi, katera so poslala vsenemška društva Südmark, Heimstatt in Schulverein v naše kraje. To so bili boji na življenje in smrt. S temi ljudmi, ki so prišli semkaj samo iz peklenško-hudobnega namena, pregnati katoliške Slovence iz njih rodne grude, je skupno življenje nemogoče. Ti ljudje morajo proč s slovenske zemlje! In glejte! Našla sta se dva Slovenca, nek „doktor“ Jenič in odvetniški solicitator Gilčvert (ki je nameščen v pisarni odvetnika dr. Rosine). Ta dva „rodoljuba“ sta imela tajne sestanke v Št. Ilju s tamošnjimi lutrovskimi Švabi in sta jim sestavila obširno spomenico na vlado. Švabi bi radi vlado prepričali, da niso prišli k nam, da bi ponemčili in polutrijanili te kraje, da jih ni poslala Südmarka, ampak kot dobrí gospodarji. Omenjena Slovenca (!?!) in švabsko odposlanstvo je pregovorilo celo gerenta Thalerja, da se je podpisal na švabsko spomenico. K sreči smo celi stvari prišli pravčasno na sled. O stvari bomo še poročali. Zdi se nam, da se za to zadevo ali pravzaprav za Jeničem in Gilčvertom skrivajo nekateri možje JDS (liberalne stranke). Vsaj Jenič in Gilčvert sta pristaša te stranke. Stvar se mora pojasniti.

Razpuščeni občinski odbori. Poverjenštvo za notranje zadeve je razpustilo občinski odbor v Velikem Obrežu (okraj brežiški). Z vodstvom občinskih poslov je poverjen gerent Mihael Kovačič, posestnik in trgovec v Dobovi, ki so mu imenovani za prisednike: Anton Pernat, župnik; Janez Megovc, posestnik — obo v Dobovi ter Jožef Deržič in Anton Pavlič, obo posestniki v Velikem Obrežu. Vlada je razpustila sledče občinske zastope: Špilje, za gerenta je imenovan Slovenec Ignacij Tišler; Zbelovo, gerent

Fredo Bobič, nadučitelj v Ločah; Ščavnica, gerent Blaž Urbančič; Rožni grunt, gerent Josip Špindler; Dražen vrh, gerent Anton Berič; Grače, gerent Alojzij Breznik; Lakovci, gerent Janez Kolarčič; Velka, gerent Anton Tomažič; Sladki vrh, gerent Marijan Zöhrer; Trate, gerent Anton Mali; Rače, gerent Janez Pavalec; Klanc, gerent Ivan Mesarič.

Tedenske novice.

† **Župnik Martin Krajnc.** Na Sladki gori je umrl dne 2. julija tamkajšnji č. g. župnik Martin Krajnc, rojen 1. 1872 v Majšpergu. Rajni gospod je po dokončanih gimnazijskih studijah obiskoval bogoslovje v Mariboru, kjer je bil leta 1896 posvečen v mašnika. Kot kaplan je deloval v Kostrivnici (1896—97), v Vitanju (1897 do 1898), v Rogatcu (3 mesece) in v Svečini (1898—1903). Leta 1903 je postal provizor in nato župnik pri Sv. Primožu na Pohorju, kjer je deloval do 1. majnika 1907, ko je bil umeščen za župnika na Sladki gori, kjer ga je v najlepši dobi dohitela smrt. Rajni je bil blagega in mirnega značaja in silno gostoljuben in postrežljiv prijateljem in znancem. Naj mu bo Vsemogočni obilen plačnik za njegove dobrote! Pogreb se je vršil v petek, dne 4. julija ob obilni udeležbi žalujočih vernikov in duhovskih sobratov. Pogreb je vodil preč. g. kanonik J. Bohanec iz Šmarja. Zavsem je bilo 15 duhovnikov. Pri odprttem grobu je spregovoril rajnemu v slovo ginaljive besede ter omenil med drugim ljubezen rajnega do župljanov. Saj je postavil župnijsko cerkev kot glavnega dediča in ji izročil skoraj vse svoje premoženje. Na ta način je postal tudi velik dobrotnik svojih župljanov. Na smrt se je rajni dobro pripravil. Slutil je bližnjo nevarnost, dal se je sprevideti pravčasno s sv. zakramenti ter je bil še kratko pred smrto pri popolni zavesti. N. p. v m!

† **Andrej Munih.** Dne 2. julija zjutraj je pri svoji sestri v Migojnici pri Celju, po dolgi in mučni bolezni umrl g. Andrej Munih, urednik „Jugoslavije“ in bivši sourednik „Straže“. Rajni je bil zelo veden in marljiv časnikar. Bil je dolgo vrsto let član tržaške „Edinost“. V spomladi leta 1914 je začel izdajati v Trstu dnevnik „Jugoslavija“, katerega so pa bivše avstrijske oblasti vsled njegove izrazito jugoslovanske smeri neprestano zatirale in ga končno ustavile. Leta 1915 so ga avstrijski orožniki denuncirali radi njegovega jugoslovansk. prepričanja in graško vojno sodišče ga je obsodilo na 4 1/2 leta težke ječe. Celih 23 mesecev je bil zaprt v ječi Karlau pri Gradcu, dokler ni bil pomiloščen. Ker je v ječi silno trpel, si je svoje že itak rahlo zdravje za vedno pokvaril. Po amnestiji je prišel brez vseh sredstev in bolan v Maribor, kjer je nekaj mesecev opravljal službo tajnika SKZ in bil nato sourednik „Straže“ in „Slov. Gospodarja“ ter marljiv dopisnik „Slovenca“. Rajni je bil strokovnjak v gospodarskih vprašanjih. Ko se je v Ljubljani ustanovil dnevnik „Jugoslavija“, se je preselil v Ljubljano ter prevzel souredništvo „Jugoslavije“. Vsled posledic trpljenja v ječah jebolehal vedno bolj, dokler ni kot žrtev avstrijskega režima napravila smrt konca njegovemu mučeništvu. Narodni mučenik in jugoslovanski časnikar blagi Andrejček spavaj sladko v rodni slovenski zemlji!

Duhovniške spremembe. Na župnijo Sv. Jerneja v Ločah je bil umeščen dne 1. julija č. g. Peter Paulič, kaplan v Hočah. — Prestavljeni so: č. gg. kaplani Janko Kljun iz Selnice v Hoče, Ivan Atelšek od Sv. Marka pri Ptiju k Sv. Barbari v Halozah, Jožef Kranjc od Sv. Barbare v Halozah na Črešnjevec pri Slov. Bistrici ter Janko Baznik, provizor v Sv. Jerneju pri Ločah, za kaplana v Selnicu. — Nastavljen je: deficijent č. g. Ivan Ogulin za kaplana pri Sv. Marku pri Ptju.

Cistercijanski samostan v Stični sprejme v domači redovni zavod 11- in 12-letne dečke, ki so sposobni za I. gimnazijo in imajo veselje do duhovskega stanu. Prošnja, krstni list in zadnje šolsko spričevalo naj se pošlje do 15. julija t. l. na predstojništvo cistercijanskega samostana v Stični, Kranjsko.

Rojstni dan našega kralja Petra I. Deželna vlada za Slovenijo razglaša: Dne 12. julija se bo po celem kraljestvu obhajal god našega prvega kralja Petra I. Na sedežu okrajnih glavarstev in okrajnih sodišč se daruje slovesna sveta maša, katere se naj udeleži vse uradništvo, vsi javni zastopi. Državni in drugi javni uradi so ta dan zaprti. Vsa državna in javna poslopja naj bodo

okrašena z državnimi zastavami, na predvečer pa razsvetljava. V soboto zjutraj naj znamenje topičev naznanja ta državni in narodni praznik. Trgovine naj bodo zaprte, dokler traja slovesna sv. maša. V mariborski stolnici bo ob 9. uri slovesna pontifikalna maša. Načelniki politič. oblasti bodo sprejemali udanostne izjave. Po vsem združenem kraljestvu se naj god našega junashkega kralja obhaja kar najslavnejše!

Novice iz okolice Sp. Dravograda. Tri tedne so trajali boji v maju t. l. v župniji Št. Janž in čuditi se je, da ni bilo večje nesreče za ljudstvo, katero je večinoma doma ostalo, kakor da sta bile dve osebi lahko ranjeni. Nihče ni pričakoval sovražnikov v naš kraj, ker smo na Štajerskem, oblast nas ni opozorila na nevarnost in zato je nas sovražnik na našem domu ujal in nas vsega lahko oropal, ko bi bil dalje časa tukaj ostal. Bog nas je varoval večje nesreče na življenju, zdaj po odhodu sovražnika si pa naj ljudje sami čuvajo življenje in se varujejo nevarnosti. Tega pa ni videti. Zato sta se zgodili v mesecu juniju dve nesreči, kateri sta zahtevali človeško življenje. Dne 1. junija sta hotela dva mladiča, bivša vojaka, sprožiti najdeno granato, pri čemur sta bila težko poškodovana in je eden drugi dan umrl, drugi mladič pa je sicer okreval, toda je zgubil eno oko. Dne 29. junija sta dva šolarja 8 in 9 let starci, sprožila najdeno granato, katera je oba strašno razmesarila, da sta bila takoj mrtva. Ni upati, da bo enakih nesreč konec. Polit. oblast je sicer zapovedala oddati vsako orožje in streličivo, kar se pa ni zgodilo, saj se sliši vsak dan večkrat pokanje vojaških pušč in ročnih granat. Vsega tega orožja je mnogo v tem kraju, ki so ga pustili tukaj deloma nemški deloma naši vojaki. Ko bi oblast natanko poizvedovala po orožju, bi se mnogo še takega blaga ohranilo za našo vojsko, ljudstvo se obvarovalo velikih nesreč in vednega znemirjanja vsled streljanja, ki ga hudo občuti od strašnih dni maja sem.

Denar za vojne vjetnike v Italiji. Svojci vojnih vjetnikov v Italiji lahko zanesljivo pošljemo denar za vojne vjetnike v Italiji na naslov „Slovenskega Rdečega Križa“ v Ljubljani, Poljanska cesta 4. Naslov vojnega vjetnika mora biti natančen in razločen. Za 100 K dobi vjetnik 20 do 30 lir.

Na občnem zboru Jugoslovanske gasilske zvezze v Ljubljani se je med drugim sklenilo: Vse prejšnje zveze na Kranjskem in Štajerskem likvidirajo, namesto njih se organizirajo odseki. Eden organizatoričen odsek je za Štajersko, katerega načelnik je dr. Bergmann v Zalcu, ki se stavi po potrebi pododseke za posamezne okolische. Na njega se naj obračajo vsa društva ki se nameravajo reorganizirati. Sklenila so se nadalje enotna pravila za vsa društva in za vse župe in enotno uniformiranje; novi kroji pa se za sedaj vsled draginje blaga ne nabavijo. Izda se tudi vežbenik zo enotno poveljevanje pri redovnih in pri vajah z orodjem v najkrajšem času. Od občnega zbora potrjena enotna pravila izidejo v prihodnji številki „Gasilca“, kateri se vpošlje vsem dozdaj včlanjenim gasilcem v Jugoslovenski gasilski zvezi, katere šteje dosedaj čez 300 društev in čez 8000 članov.

„Gasilska župa Žalec“ sklicuje v nedeljo, dne 20. julija t. l. povodom prvega župnega izleta v Št. Peter v Savinjski dolini izvanredni občni zbor ob 15. (3.) uri v šolsko poslopje. Pred občnim zborom se vrši javna vaja z gasilnim orodjem krajevnega pr. gasilnega društva. Občnemu zboru sledi veselica v prid domačega gasilnega društva.

Železnica Konjice—Zreče. Železniško ministrstvo namerava podaljšati železniško progo Konjice—Zreče. Predpriprave se bode baje kmalu pričele.

Opozarjam! Ker se še vedno oddajajo poštam pisma, frankirana z 20 vinarsko znamko, morajo naslovni plačevati globe. Opozarjam, da se morajo navadna pisma frankirati z znamko po 30 v. dopisnice pa z znamko po 15 v.

Za Šivilje se dobi v Cirilovi tiskarni Rantov modni album. Cena 3 K 50 v. po pošti 4 K.

Gospodarske novice.

Dr. Korošec o prehrani. V sobotni seji, dne 5. julija je v Narodnem predstavništvu stavil poslanec dr. Šimrak na ministra za prehrano dr. Korošca vprašanje, ali se bo letos rekviriralo žito. Priporoča, da se v slučaju potrebe ne rekvirira ničesar pri kmetih, temveč le pri velikih posestnikih, istotako ne bi smela država posta-

viti na poljedelske proizvode maksimalnih cen, dokler jih ne določi tudi za tvorniške proizvode. Na to je odgovarjal minister dr. Korošec, da je bil v svrhu obrambe ljudske prehrane prepovedan nakup žita, dokler ni žetev izvedena. Razen tega se je odredil tudi popis žetve, ni se pa odredila nobena rekvizicija. Glede ureditve prehrane bo pozval minister tudi na posebno posvetovanje zastopnike vseh strank, da se dogovore o primernih ukrepih. — S tem je javno postavljen na laž Dolfeta Ribnikarja trditev, da hoče dr. Korošec rekvirirati. O zadevi pa smo itak že pisali in še bomo.

Zavarovalnice. Edina slovenska zavarovalnica proti požarnim škodam je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. Njen glavni zastop je v Celju (Breg) in v Mariboru (Lividna ulica 10).

Nedopustno iztrjevanje. Deželni svet in deželna vlada v Gradcu se še zmiraj obračata na spodnještajerske občine, zavode in oblasti z zahtevami, da naj se v Gradec vplača to ali ono, n. pr. naročnina za državni zakonik, prispevki za regulacijo Savinje itd. Opozarjam vso našo javnost, da nima Gradec od nas nič tirjati in naj torej vsa takšna „ljubezljiva“ pisma iz Gradca vržejo v ogenj. Povdarnamo še enkrat: V Gradec ni treba plačati niti vinarja!

Poljedelsko ministrstvo za kmetijstvo. Ministrstvo za poljedelstvo je razpisalo 14 štipendij ali ustanov kot državno podporo za izšolanje živinozdravnikov, ki so v naši državi tako potrebni, ker je, kakor znano, prejšnja avstrijska vlada zelo malo storila za tozadenvi povzdig našega kmetijstva in nam silno primanjkuje živinozdravnikov.

Gospodinjski tečaji po deželi. Poverjeništvo za kmetijstvo namerava prirediti več gospodinjskih tečajev po deželi, ki imajo pričeti jeseni in trajati po 10 tednov. Za take tečaje lahko prisijo županstva, župni uradi, kmetijske podružnice in druga društva ali pa posebni v ta namen sestavljeni odbori. V gospodinjski tečaj se bo sprejelo 12—16 udeleženk. Stroške za prehrano (kosilo) morajo nositi učenke, stroške za učiteljico in učne pripomočke prevzame poverjeništvo za kmetijstvo, potrebne prostore s pritiklinami za tečaj in za 2 učiteljice, kakor tudi potrebno kurivo pa mora preskrbeti dotedno županstvo, društvo ozir. odbor. Imenovani interesenti, ki želijo, da se prirede v njih kraju letošnjo jesen gospodinjski tečaj, naj se čimprejje obrnejo na poverjeništvo za kmetijstvo deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani, kjer se dobe vsa nadaljnja pojasnila.

Okoliškim kmetom in najemnikom. Mestna občina (stavbeni urad) oddaja okoliškim posestnikom in najemnikom gnoj iz greznic in sicer brezplačno. Odpeljati si ga mora vsak sam. Greznice so večinoma prenapolnjene, a mestna uprava ima premalo konj in vozov na razpolago. Oglasiti se je treba pri mariborskem mestn. stavb. uradu (posl. glavne pošte, II. nadstropje).

Ustanovitev samostojnega gozdarskega oddelka za Slovenijo s sedežem v Ljubljani. Vlada v Beogradu je ustanovila samostojen gozdarski oddelok za Slovenijo s sedežem v Ljubljani. V delokrog novega urada bodo spadala vse gospodarska vprašanja v Sloveniji.

Proti previsoki odmeri dohodninskega davka se pritoži vsak velik in majhen posestnik, najbolj pa, tako slišimo, vojni dobičkarji. Toda ko prihajamo k davkariji, se nam zabrusi v obraz: Danes je vsak vojni dobičkar, tudi kmet, kje še imate kaj dolgov? Gospodje, ali ste pa tudi pomislili, kaj gorovite? Kmet je vojni dobičkar? Pametne gospodinje, katerih možje so bili v vojski, so res plačale dolgove, ali pa bi naj bile raje zapravile vojaške podpore? Kaj pa je z živino? Hlevi so prazni, njive slabo obdelane, polja in vinogradi kričijo po gnuju, orodje vse uničeno. Treba bo tisočakov, da se vse to namesti, kje jih naj kmet dobti? Najvišje cene niso dovolj visoke, da se nakupi najpotrebnejše. Če si je res kdo kaj malega prihranil od svojih dohodkov, mu ne ostane za nabavo gospodarskih potreb nič, zato že poskrbijo gospodje trgovci, ki seveda niso vojni dobičkarji, ker je malokateri, ki še ni milijonar; ti gospodje prodajajo brez državne kontrole, n. pr. obleko po takih cenah, da mora kmet danes prodati lepega konja ali dva do tri polovnjake vina, da za silo oblike sebe in svoje. Država bi le čuvala svojo korist, če bi kmeta pri odmeri osebnodohodninskega in vojnega davka ščitila, mu pustila tako veselje do dela in vsaj to malo gotovino, kar jo ima, pošteno pa pregledala mošnje pravih vojnih dobičkarjev-trgovcev.

Živinski sejmi so se zopet začeli. Občine, ki želijo otvoritve sejmov, naj vložijo prošnjo pri okrajinem glavarstvu.

Živinske cene padajo. S Hrvaškega spravlja jo meštarji mnogo goveje živine in svinj v naše kraje. Na Hrvaškem že „trgajo“ veleposestva in prodajajo živino. V zadnjih 14 dneh je cena govej živini padla za 1—3 K pri 1 kg. Sedaj se plačuje na Hrvaškem vole živo težo 6—7 K. Poprej pa so jih kupovali po 9—12 K. Tudi cena na svinjam pada.

Skrbimo za zdrave živinske hleva. Vsak razumen gospodar prav dobro ve, da so snažni, zračni in prostorni živinski hlevi polovica živinske hrane. Pred vsem je skrbeti, da bodo naši živinski hlevi dobro osnaženi, svetli in zračni, da se v njih ne bodo nahajali celi kupi gnoja ter da živina v njih ne bo stala do kolena v gnojnici. Živinski hlevi, v katerih neovirano pajek prede pajčevino, niso prikladni naši goveji živini.

Preskrba s petrolejem. Mariborsko okrajsko glavarstvo razglaša: Iz Amerike je prišla večja množina petroleja. Ker ni upati, da bi prišel še letos petrol, pozivljajo se s tem kmetje, da si priskrbe potrebne množine že sedaj, da ne bo po zimi zopet takšno pomanjkanje razsvetljave kakor lansko zimo. Petrol stane 5.40 K liter. Vsi trgovci v počitnem okraju mariborskem, ki želijo dobiti razprodajo petroleja, naj se takoj javijo na okrajnem glavarstvu soba štev. 15/I. da dobijo potrebne nakaznice. Prodaja petroleja tihotapcem je strogo prepovedana in bi se proti trgovcem, ki skušajo spraviti petrol v Nemško Avstrijo ali na Ogrsko najstrožje postopalo.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bilo v pretekli dobi popraševanje po hmelju skrajno malenkostno. Poprodalo oziroma pokupilo se je samo nekaj bal češkega hmelja po 730—820 K za 50 kg. Hmeljske cene so torej nekoliko padle. Po tujem hmelju ni bilo prav nobenega popraševanja. Stanje hmeljskih nasadov na Češkem se je nekoliko zboljšalo. Kakor se nam poroča, je tudi stanje hmeljskih nasadov v naši Savinjski dolini zelo povoljno.

Cena pšenici padla. Po poročilu zagrebških listov je padla cena pšenici od 260 in 280 kron na 200 do 220 kron.

Izvoz vina prost. Kdo hoče izvažati vino, naj prosi dovoljenje pri „Centralni upravi za trgovski promet sa inozemstvom v Beogradu, podružnica Ljubljana“. Plačati je treba za vagonina 1000 dinarjev pristojbine in 12 K za kolek. Prošnji priložite izpolnjen tovorni (železniški) list.

Delo na polju je tu! Ste že naročili košare in sedež za voz ter druge jerbaze za gospodarstvo? Izdeluje jih Pletarska šola Strnišče pri Ptaju (10 minut od žel. postaje Sv. Lovrenc n. Dr. p.). Naročite lahko pismeno ali ustmeno v Strnišče in v Ptaju v trgovini J. Peteršič.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. V Vodolah je umrl dne 8. julija ugledni krščanski mož in kmet A. Kranner. Bil je zmiraj zvest pristaš SKZ, dolgotletni ud krajnega šolskega sveta in obč. zastopa. Naj v miru počiva!

Brezno ob Dravi. Flosarska nedelja bo tukaj letos 13. julija z dvojno službo božjo: ob 6ih in 10ih s procesijo. Na Veliko gospojinico 15. avg. bo letos spomin 60letnice Marijinega kipa v velikem altarju in velikega križa na pokopališču.

Sv. Lenart v Slov. gor. V nedeljo, dne 13. t. m. ob 8. uri dop. v dvorani gospe Arnuš predi bralno društvo zborovanje. Ustanovil se bo telovadni odsek „Orel“. Prideta dva govornika iz Maribora. Vabljeni ste vsi člani braln. društva, pripeljite vse naše prijatelje! Dobrodošli tudi gostje!

Sv. Peter pri Radgoni. Dne 10. junija t. l. je umrla vzorna in skrbna žena Jožefa Rakuša na Ščavnici po kratki, a mučni bolezni v najboljših letih. Bila je vzor vsem delavnim in skrbnim ženam. Zapušča žalostnega moža in malo hčerko. Na pogrebu rajnce se je nabralo zraven deleža za sv. maše še tudi 24 K za koroške begunce, za kar vsem darovalcem srčna hvala. Pokojnici svetila večna luč!

Ormož. Z dovoljenjem oblasti se vršijo tukaj zopet redno živinski sejmi in sicer živinski vsaki prvi pondeljek v mesecu, svinjski pa vsaki torek.

Ormož. Odbor Krajevne organizacije SKZ v Ormožu je v svoji seji dne 22. t. m. sklenil, udeleževati se cerkvenih slavnostij in procesij

skupno, ter si hoče skupno s pristaši župnijske organizacije kupiti zastavo. Vsi udje ormoške in župnijske organizacije se naprošajo, da podpirajo nakup zastave z denarnimi zneski.

Ljutomer. Tu se je poročil narodni krojač g. Andrej Hanžel z gsdč. Anico Lešnikovo iz Podgradja. Gostje so se spomnili tudi naših dijaških kuhinj v Mariboru in v Ptiju ter nabrali za vsako 51 K torej skupaj 102 K. Vsem blagim darovalcem „Bog plačaj“, poročencema pa obilo blagoslova.

Sakušak. Deželna vlada za Slovenijo je razpustila občinski odbor ter odstavila znanega župana Muršiča, kateri se je tudi udeležil sestanka Ornigovih podrepnikov dne 9. dec. 1917 v Ptiju. Za gerenta je imenovan vrlji narodnjak in stari naš pristaš, občespoštovan posestnik Fr. Stebih. Tudi v drugih občinah je treba take mame Luke pomesti z brezovo metlo.

Ptuj. Javni nastop ptujskega Orla na televsko nedeljo, dne 22. junija se je nad vse si jajno obnesel. Sicer je morala izostati procesija radi slabega vremena, a 25. Orlov v kroju je nastopilo s svojo res krasno zastavo v cerkvi. Kaj takega še Ptujčani niso videli. Najbrž še je nekemu širokoustnevu vzelo sapo, ko je videl toliko postavnih fantov v kroju. Upamo, da bo pristojna oblast poučila tega vgojitelja, da se mora pri svoji strastni agitaciji za Sokola ozirati tudi na pravila navadne dostojnosti. Ptujski Orel pa stoji na tako trdni podlagi, da mu je lep razvoj zagotovljen, naj je potem kateremu liberalnemu učitelju, ki se pa včasih, če mu tako boljše kaže, baje celo prišteva k klerikalni stranki, zdi prav ali ne. Vsi dobri in pošteni fantje ptujske okolice pa, ki želite telovaditi, pridružite se naši orlovske četji!

Laporje. Smrt je zahtevala mlado žrtev, 23-letnega Jožeta Urlep, mladeniča tihega in mirnega značaja. Vrnil se je iz italijanskega vjetništva v sladki nadi, da se doma ozdravi, a našel je tu le svoj grob. Spavaj mirno! — Veliko sočutje pa nas je tudi navdalo, ko smo zvedeli, da je padel od Mlakarjevih na Žabljeku pri osvoboditvi Koroške sin edinec Jakob. Slava junaku, ki je padel za svojo slovensko domovino kot žrtev nemškega nasilja!

Poljčane. Škapulirska nedelja se obhaja letos na Ljubičnem v nedeljo, dne 13. t. m., ob 6. in 10. uri dopoldne.

Prihova. Tukaj je bil poročen Janez Ozimič iz sv. Vencesla z Mariji Brdnik iz Vrhol. Na gostiju se je nabralo za koroške begunce 225 K.

Vitanje. Tukaj je umrl Ignac Jeseničnik, pd. Županc po kratki in mučni bolezni, spreveden s sv. zakramenti v 64. letu starosti. Bil je dober mož, vzgleden in od svojih sosedov zelo spoštan kmet. V njegovo hišo so vedno radi zahajali duhovniki. V čast si je štel in njegovo največje veselje je bilo, če je imel priliko pogovarjati se s kakim duhovnikom. Bil je pa tudi zelo savenen. Na njega prav nič ni vplivalo nemčurško Vitanjsko gnezdo. Blagemu pokojniku svetila večna luč! Domačim pa iskreno sožalje!

Ložnica pri Celju. Tukaj je po dolgoletni mukapolni bolezni umrl Martin Kovač, po domače Čepinšek v starosti 59. let. Bil je nad vse marljiv in skrben gospodar in spoštovan v soseski. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 29. rožnika ob mnogobrojni udeležbi njegovih sorodnikov in prijateljev. Naj v miru počiva!

Braslovče. Od zadnje igre je ostalo 895 K, koji znesek se je izročil odseku za stavbo spomenika padlim junakom. Hvala vsem: igralcem in gledalcem! — Naša občina ima prejeti nad 25 tisoč kron od države, dolg je zapustil avstrijski erar, pa čakamo in čakamo. — Sušo smo imeli. Malo je krme, vse slabo kaže, Bog daj dežja in konec homatij, da se spet k nam povrne naš nekdanji blagor.

Braslovče. Zadnji čas se je zaznala vest, da je vrlji gospodar in skrben oče Franc Brinovec iz Podvrha umrl v bolnišnici v Simeringu na Dunaju. Pri zadnjih bojih ob Pijavi je zašel v italijansko vjetništvo, od koder je bil prepeljan na Dunaj kot invalid; tam je pustil svoje mlado, nadpolno življenje. Za njim žaluje vdova in 4 otročiči ter oče — starček. Vsi so upali in težko pričakovali vrnitev vrlega moža, toda božja Predvidnost je ukrenila drugače. Ostalim naj bo v tolažilo, da dobri Bog ne pozabi onih, ki so vdani v Njegovo voljo. Upajmo in želimo, da bi to bila zadnja žrtev iz naše občine v tej strašni borbi.

Gornjigrad. Tukajšna magnatska posojilnica je naročila prej par meseci 1 wagon krompirja, katerega je shranila v spodnje prostore posojil-

nice. Sedaj jim je pa ves krompir (150 m stotov) segnil. — Nemškutari se v Gornjemgradu še zmiraj, in to pri ljudeh, kateri so celo v drž. službi in kateri na zunaj tako kažejo svojo narodnost. Žena tukajšnjega nadupravitelja in svakinja med seboj skoraj samo nemško govorite.

Šoštanj. Dne 20. p. m. so odšli zadnji ranjeni in vojaki uslužbenci iz tukajšnje začasne vojaške bolnišnice. Umrla sta v njej dva vojakarjanca iz koroških bojev. Prvi, Jazbar Franc, 18 let star iz Idrije je bil pokopan na binkoštni pondeljek. Pogreb je bil veličasten, obširno pokopališče skoro natlačenega ljudstva civilnega in vojaštva s častniškim zborom. Pogreb je vodil in imel daljši nagrobeni govor g. kaplan J. Vedečnik, ki je na podlagi Sardenkove pesmi „Ranjenec“ proslavil naše junake, kako je njihova kriteka živa — da je prosta naša njiva“. Obljubil je v imenu šoštanjskih rodoljubov, da junakov grob med nami ne bo pozabljhen ostal in da naša ljubezen ne bo ostala pri cvetljicah na grobu, ampak bo segala onstran groba v znak hvaložnosti, da je položil svoje mlado življenje na oltar lepe naše domovine. Ob koncu je oddelek vojaštva oddal strel. Drugi, 22 letni Alojzij Okretič iz Kostanjevice, je bil pokopan 11. p. m. Tudi njegov pogreb je bil slovesen ob navzočnosti obilega ljudstva in oddelka vojaštva iz Celja z enim nadporočnikom na čelu. Pogreba se je udeležila domača duhovščina in g. župnik Attereder je govoril v slovo in omenil, da zlasti mi tu ob meji znamo ceniti žrtve naših junakov, ki smo preživeli težke prve majevne dni smo sedaj rešeni nevarnosti. Nadalje se je en vojak poslovil od rajnega v iskrenih besedah in konečno je še govoril g. nadporočnik, ki je zlasti priporočal navzoči šolski mladini, da ohrani junakov grob v časti in si njegovo domovinsko ljubezen vzame za vzgled. Konečno so vojaki oddali strel. Draga junaka! Daleč od rojstnega doma je vajino srce nehalo biti za domovino, a ni vama bilo treba peti na grobu: „Kje dom je moj?“ saj počivata med rodnimi brati! V m. p.!

Škale pri Velenju. Pred dobrim mesecem se je ustanovila nova močna skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze v Škalah, ki šteje že danes 100 članov. V odbor se izvoljeni sledič možje in fantje: Vekoslav Zajc, predsednik; Blaž Perbil, namestnik; Jerič Martin, tajnik; Jerič Karel, namestnik; Videmšek Jernej, blagajnik; Martin Porajt, namestnik; Anton Žurman, Lambizer Jožef in Jevšnik Jožef, odborniki; za računskega pregledovalca pa gospodične Minka in Terezija Jerič. Vplačevanje in poslovanje se vrši vsako zadnjo in prvo nedeljo v mesecu po prvem in drugem sv. opravilu v društveni sobi in se ob enem tudi sprejemajo novi udje. Ne zamudite in ne odlagajte te važne krščanske organizacije ter nemudoma pristopajte k njej!

Velenje. Dne 1. julija se je ustanovila posebna krajevna pisarna Jugoslovanske Strokovne Zveze za Slovenijo v Velenju. Opazarjam, vse župnije in občinske urade in sploh vse somišljenike, naj takoj javijo na omenjeno pisarno, kjer čutijo potrebo, da se ustanovi JSZ. Vsaka župnija in vsaka gorska vas mora biti danes organizirana v naši krščanski strokovni organizaciji. Socijalistom pa obrnite hrbet! Za vodjo pisarne je imenovan organizator Vekoslav Zajc v Velenju. Naslov pisarne je: Pisarna Jugoslovanske Strokovne Zveze Velenje.

Guštanji na Koroškem. Ker priredi SPD iz Maribora v soboto, dne 12. julija izlet na Uršulo goro smo sklenili guštanjski in okoliški Slovenci, da jih v soboto zvečer ob 6. uri čakamo pri vlaku v Guštanju, gremo potem gredoč vši skupaj na grob junaka Malgaja v Guštanju in nato na goro sv. Uršule. V nedeljo dopoldne bo na gori sv. Uršule tudi več sv. maš. Pridružil se bo tudi guštanjski novi mešani pevski zbor, ki bo sodeloval pri narodni slavnosti drugi dan, to je v nedeljo dopoldne na Uršuli. Na vesele svidežje v soboto zvečer v Guštanju.

Prireditve.

V nedeljo, dne 13. t. m.

V Št. Juriju v Slov. gor. ob 15. (3.) uri v prostorih g. Krajinca veselica bralnega društva »Edinstvo«. Na vsporedu je petje, govor, srečolov ter igri »Škriven zaklad« in »Jezu nad petelinom in kes«. — V Dobju po večernicah v društvenih prostorih pri redi ev izobraževalnega društva. Na vsporedu so igri »Fabiola in Neža« in »Oh, ta Polčna«. — V Konjicah po večernicah v učnih prostorih občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice po običajnem vsporednu. — V Braslovčah po večernicah v društvenih prostorih igri »Junaške Blejke« in »Za letovišče«, ki jih uprizori bralno društvo. — Pri Sv. Mihailu pri Šoštanju ob 15. (3.) uri pod matim nebom ve-

lik ljudski shod SKZ in JSZ za Šaleško dolino. Govori dr. Ogrizek iz Celja in več drugih. — Celjski Orel poleti na Gornjo Ponikvo. Odhod iz Celja ob 6. uri zjutraj. Na Gornji Ponikvi ob 10. uri skupna sv. maša. Popoldne po večernicah mladenički shod in javna telovadba celjskega Orla. — Pri Sv. Ani v Sl. gor: Slovesna dvajsetletnica bralnega društva. Govori župnik Gomilšek. — V Bučecovcih ob 16. (4.) uri v gostilni Majer-Nemec, tombola na debitke v prid vojnim invalidom in koroškim beguncem. — Na Kropi pri Gornjemgradu ob 14. (2.) uri pri čebelarju g. Fr. Kranju čebelarsko zborovanje. — Pri Sv. Urbanu pri Ptiju ob 15. (3.) uri v prostorih Gospodarskega bralnega društva Ciril-Metodova slavnost. — V Rušah po putranji službi božji v soli zborovanje kmetijske podružnice Limbuš-Ruše. — V Trbovljah ob 15. (3.) uri v Društvenem domu Ciril-Metodova slavnost. — V St. Ilju v Slov. gor. ob pol 16. (pol 4.) uri v Slovenskem domu ponavljanje nedeljske pridrite. — Pri Sv. Jedertu nad Laškim ob 15. (3.) uri pri Strmbeljnu gledališka predstava »Čitalnice«. — Pri Mali Nedelji ob 16. (4.) v gostilni g. Senčarja veselica »Kmetijskega bralnega društva«.

INSETRATI.

Dobi se:

V parnem mlina IVANA ŠPES v Maribor, koruzni zdrob kg K 3:40; koruzni drobni zdrob kg K 3:20; koruzni otrobi kg 1 K; koruzna zdrobljena za konje kg 2:30 K. 1238

Brašna težka voza, prenosljiva in nakljo se prodaja v Pokopališki ul. 5, Pobrežje, Maribor. 1208

Hlapce k živini in dekli k svijnjam se sprejme takoj v župnišču ob Dravi. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravnštvo lista. 118

Živo apno, zdajne in stresno opoko v vseh vagonih ponuja Valentijn Urbančič; Bleiweisova c. 18. 130

Hlapce se delka proti dobremu platiču, katera razume vsa gospodarska dela. Vstop takoj. pri oskrbniku Vudler v Spilju. 131

Predvele lepo otrene kapi Florjan Kučand, vrvar, Št. Jurij ob juž. ž. 141

Zgubili sem 28. junija po cesti Celje—Velenje stranicu postelje. Poštenega najditevja prosim naznani na naslov: Vrabčič, Pesje, p. Velenje. 139

Odvetnik dr. Fran Roš

nasnanja, da je otvoril odvetniško pisarno v Ljubljani. 123

Grajeve trake za cepljenje tri praporca IGN. VOK, specijalna trgovina s šivalnimi strojev in kolesi Ljubljana, Bodna ulica št. 7. 126

Trsten in zanesljiv hlapce k konjem se sprejme pod dobrimi pogojih pri trgovcu Karl. Cimperšek v Sevnici. 123

Brage vam plačam lepo, suho lipovo cvetje!

Zbirajte ga in javite, kakšno množino ga imate! Vreče vam počljem in prevzemam po povzetju. Vinko Vabič, Žalec pri Celju.

Ponudbe trgovcev prosim le z navedbo cene. 121

Učenca, zdravega

do 15 let staraga, pošteni staršev, kakor tudi več pomočnikov sprejme takoj Mihail Dobrave, alkarški in pleksarski mojster v Celju, Gospodarska ulica št. 2. 112

Gresti li na potovanje?

Imate li kovček? Naročite si galante v Plešarski šoli v Strnišči pri Ptaju, katera ga Vaza najeeje dospojiš v obratno pošto. — Zahvalejte ponudbo! — Trgovci popust. 1232

Pomočnik za uradnico in za praktiko, slovenščine in nemščine v pisarni popolnoma zmožen in ima praks pri vinozriji in živinoreji se takoj sprejme. Ponudbe na oskrbništvo gruščine Gornja Radgona. 118

Natrun losulšč zoper prašino bolezni (grozna plesnoba) uporabljiv namesto zvezpla, oddaja trgovina Marije Polz, Špilje. 110

Posestnica v Razvjanju sprejme deklico, 10–12 let staro, ki je brez staršev, za svojo. Ponudbe se naj pošljajo nadžupniškemu uradu v Hočah. 111

Usnjarski učence se sprejme takoj v usnjariji Anton Hrastnik, Gornja Polščka. 1228

Otvoritev gostilne in me ruje!

Naznanjava slavnemu občinstvu, da sva s 1. julijem otvorila v lastni hiši se nahajajočo

gostilno in mesarijo, Tegetthoffova cesta št. 38

v bližini južnega kolodvora. — Potrudila se bova cenjenim gostom nuditi samo prista vina kakor tudi okusna mrzla in topla jedila. Za obilen obisk se priporoča

Ludovik in Julija Vlahovič.

Franc Kurnik, Grajska ulica 16, Maribor.

Franc Kurn